

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

Community Participation in Educational Management of Schools Under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2

กฤติกา ธาณิรัตน์¹ บุญเลิศ ธาณิรัตน์² รัฐศวรรธน์ กิ่งแก้ว^{*3} และ ประชา ฤาษุดกุล⁴

Krittika Taneerat¹ Boonlert Taneerat² Ratsawat Kingkaew^{*3} and Pracha Reuchutakul⁴

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้¹

Master degree student, Master of Education Program in Education Administration, Southern College of Technology¹

ดร. ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้²

Dr., Faculty member of Education Program in Educational Administration, Southern College of Technology²

อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมทางธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้^{*3}

Faculty member of Business Administration Program in Business Innovation Management, Southern College of Technology^{*3}

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้⁴

Assistant Professor Dr, Graduate Diploma Program in Teaching Profession, Southern College of Technology⁴

*Corresponding author, e-mail: chamnikk@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตามตัวแปรเพศ วิทยฐานะ ถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้บริหารโรงเรียน และตามตัวแปรขนาด ประเภท และที่ตั้งของโรงเรียน และศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 127 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และการสุ่มอย่างง่าย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี และ มอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้ออยู่ระหว่าง 1.00 ถึง 1.00 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .969 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบพหุคูณโดยวิธี LSD

ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) จากผลการเปรียบเทียบโรงเรียนที่มีผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีเพศ วิทยฐานะ และถิ่นที่อยู่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ขนาดของโรงเรียน ประเภทของโรงเรียนที่ต่างกัน มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน และโรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งต่างกัน มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน คือ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา การดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้าง วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษา และการจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงานเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาต่อไป

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการศึกษา การประถมศึกษา

Abstract

The purposes of this study were as follows: to investigate community participation in educational management; to compare community participation in school management in relation to school administrators' gender, academic standing, residence, and based on school size, school type as well as school location; and to examine suggestions on community participation in educational management. The sample consisted of 127 schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2.

The school administrators were selected as key informants using stratified and simple random sampling methods and Krejcie and Morgan's table for sample size determination with 95 percent confidence. The data collection instrument was a five-point rating scale questionnaire with an IOC between 1.00 to 1.00 and a coefficient alpha of .969. The statistics used in the analysis were percentage, mean, standard deviation, One-way ANOVA, and Least Significant Different test.

The findings revealed that 1) the overall and individually considered aspects of participation in educational management were at high levels. 2) There were no differences in participation of different genders, academic standings, and residences. Schools with different sizes and types had no differences in community participation, whereas schools with different locations had a statistically significant difference in their community participation at .05 level. and 3) To further develop community participation in educational management, schools should include villagers' participation in the school management, such as educational supervision, procurement, the recruitment and appointment of government teachers and educational personnel, and an internal control system.

Keyword: Community Participation, Educational Management, Primary Education

บทนำ

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาคนทุกคนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (2550) หมวด 3 บททั่วไป ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา มาตรา 49 กำหนดให้บุคคลมีความเสมอภาคในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิตย่อมได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) มาตรา 6 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” นอกจากนี้การศึกษายังช่วยให้บุคคลสามารถป้องกันตัวเองจากสิ่งใด เช่น ให้บุคคลสามารถสร้างเกราะป้องกันตนเองจากภัยทางสังคม วัฒนธรรมที่ไม่พึงประสงค์ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ดำรงอยู่ได้ในสังคมอย่างมีเสถียรภาพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นต้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งพัฒนาคนในชาติให้มีคุณลักษณะตามที่ต้องการสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

การจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กล่าวมาแล้วนั้น ชุมชนนั้นเป็นศูนย์กลางในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงและสร้างความสัมพันธ์ของผู้คนไว้ด้วยกัน ส่วนโรงเรียนเป็นสถาบันหลักในการจัดการศึกษา ซึ่งการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นนั้น โรงเรียนจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์และอาศัยการมีส่วนร่วม ความร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะจากชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกับชุมชน และทำให้เกิดกระบวนการขัดเกลาทางสังคมของคนในชุมชน นอกจากนี้ในปัจจุบันการทำงานโดยอาศัยการมีส่วนร่วมนั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้มีการระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 (2) “ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” มาตรา 24 (6) “จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 29 “ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน” และมาตรา 58 “ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

โรงเรียนจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชน ทั้งทรัพยากร กำลังกาย กำลังทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การประเมินผล เพื่อช่วยในการพัฒนาโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในชนบท ที่ขาดแคลนทรัพยากรต่าง ๆ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินงานของโรงเรียน และถือเป็นหัวใจสำคัญของการเปลี่ยนแปลงพัฒนาโรงเรียนและชุมชนในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและการปกครอง ช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ที่สำคัญที่สุด คือ สถานศึกษาได้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตของชุมชน รู้จักใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์ ทั้งในด้านการดำรงชีวิตของตน และการแก้ไขปัญหาของชุมชน มีความตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนต่อการดำรงชีวิต (จิรนนท์ หนูผาสุก, 2558) การละเลยไม่เห็นความสำคัญของชุมชนเป็นการมองข้ามทรัพยากรที่สำคัญที่จะอำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนไปอย่างน่าเสียดาย และบางครั้งอาจจะก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการดำเนินการได้ ดังนั้นบุคลากรในโรงเรียนจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับชุมชน โดยจัดกระบวนการในการวางแผน ควบคุมประสานงาน จัดบุคลากรและเผยแพร่ความรู้ต่อชุมชน สร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน สร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้สมาชิกในชุมชนได้รับการศึกษา เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือโรงเรียน เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา ตลอดจนให้ความร่วมมือและสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งทรัพยากร บุคคล แรงงาน งบประมาณ และการจัดการศึกษา ส่งผลให้การบริหารจัดการภายในโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการลดปัญหาความขัดแย้ง สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของให้แก่ชุมชน ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของตนเอง เข้าใจและเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเองและครอบครัว นำไปสู่การพัฒนาชุมชนต่อไป

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหลาย ๆ แห่งประสบกับปัญหา ได้มีงานวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ยังมีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน เช่น ชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา และระเบียบของโรงเรียน ทำให้ชุมชนไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น (ปรัชญาภรณ์ โปทา, 2559; สุวิมล หงส์วิไล, 2559 และ รัตนพร รัตนสุวรรณ, 2564) อีกทั้งชุมชนยังขาดความตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยทางตรงยังขาดความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ เช่น การบริจาคทรัพย์สิน แรงงาน และอื่น ๆ ที่มีส่วนในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน เป็นต้น การขาดความตระหนักในการมีส่วนร่วมทางอ้อม เช่น การเป็นวิทยากรให้การอบรม การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่นที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการร่วมจัดการศึกษาให้แก่โรงเรียน เป็นต้น ข้อมูลทั้งหมดทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมจากชุมชน และส่งผลให้ความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ (พรชัย สุวรรณ, 2555)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จึงมีความสนใจที่จะวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ตามขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษา 4 ด้านหลัก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามตัวแปรเพศ วิทยฐานะ ถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้อำนวยการโรงเรียน และตามตัวแปร ขนาด ประเภท และที่ตั้งของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีการศึกษาในรูปแบบการวิจัย เชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 195 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie, & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยของ กอพร ต่อวัฒนกิจกุล (2560) งานวิจัยของกอบกฤษ การควรรคิด (2561) งานวิจัยของธิดารัตน์ นิลลาภานนท์ (2561) งานวิจัยของวันเพ็ญ เจริญจิตต์ (2560) และเอกสารงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยนำมาปรับปรุง สร้างเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วิทยฐานะ ถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้อำนวยการโรงเรียน และขนาด ประเภท สถานที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป เป็นแบบสอบถาม ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1967) และตอนที่ 3 แบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open - Ended Question)

ผู้วิจัยหาคุณภาพของเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 2) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของข้อคำถามแต่ละข้อ (Content Validity) จากนั้นนำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of item objective congruence: IOC) ซึ่งค่าดัชนี IOC รายข้อ ต้องได้ค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจึงจะถือเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม จำนวน 34 ข้อคำถาม พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ นิยามศัพท์ (IOC) ทุกข้อคำถามเท่ากับ 1.00 จากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 3) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งความเชื่อมั่นของ ข้อคำถามรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้ออยู่ระหว่าง 1.00 ถึง 1.00 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .969 และ 4) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณาเป็นขั้นสุดท้าย จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ด้วยระบบ Google Form และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistical Analysis) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ค่าเฉลี่ย (Means) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviations) เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน นำค่าที่ได้มาแปลผลระดับความคิดเห็นจากค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ของ Best (1997) ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา การวิเคราะห์ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนกตามเพศ วิชยฐานะ ถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้อำนวยการโรงเรียน และตามตัวแปรขนาด ประเภท และที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการทดสอบ LSD และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Contents Analysis) นำเสนอในรูปของความเรียง

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป และการบริหารงานงบประมาณ โดยจำแนกเป็นรายด้านดังนี้

1.1 การบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา

1.2 การบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และรายงานการใช้ผลผลิต จากงบประมาณ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้างวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษา

1.3 การบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการสรรหา บรรจุแต่งตั้ง การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.4 การบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารงาน การมีส่วนร่วมในงานกิจการนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนกตามเพศ วิชยฐานะ ถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้อำนวยการโรงเรียน และตามขนาด ประเภท และที่ตั้งของโรงเรียน

2.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีเพศของผู้อำนวยการโรงเรียนต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีวิชยฐานะของผู้อำนวยการโรงเรียนต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้อำนวยการโรงเรียน ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.4 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านบริหารงานงบประมาณ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

2.5 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ต่างประเภทกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.6 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งต่างกัน มีความแตกต่างกัน 3 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบริหารทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

3.1 โรงเรียนควรมีการให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้แก่ชุมชน

3.2 โรงเรียนควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ตลอดจนการดำเนินงานของโรงเรียน ให้ชุมชนได้รับทราบ

3.3 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น เพื่อสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับชุมชน และควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในโรงเรียนมากขึ้น

3.4 โรงเรียนควรมีการติดตามการดำเนินงานในการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป และการบริหารงานงบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นและสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ได้บัญญัติถึงการมีส่วนร่วม ไว้ในมาตรา 54 วรรคสอง โดยส่งเสริม ให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุในมาตรา 8 (2) “ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” มาตรา 24 (6) “จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสาน ความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 29 “ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการ เรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุน ให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกอบกฤษ การควรคิด (2561) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงาน งบประมาณ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ เจริญจิตต์ (2560) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเมืองพัทยา 10 (บ้านเกาะล้าน) สังกัดเมืองพัทยา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงาน ทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานวิชาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเชชม มหิงสาเดช (2562) ที่พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามตัวแปรเพศ วิชฐานะ ถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้ปกครองโรงเรียน และตามตัวแปร ขนาด ประเภท และที่ตั้งของโรงเรียน ปรากฏดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามตัวแปรเพศของผู้อำนวยการโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีเพศของผู้อำนวยการโรงเรียนต่างกัน โดยภาพรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล หงษ์วิไล (2559) ที่พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสระบัว อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิญรัตน์ เกตรัตนะ (2564) ที่พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามตัวแปรวิทยฐานะของผู้อำนวยการโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีวิทยฐานะของผู้อำนวยการโรงเรียนต่างกัน โดยภาพรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิญรัตน์ เกตรัตนะ (2564) ที่พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้อำนวยการโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้อำนวยการโรงเรียนต่างกัน โดยภาพรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

2.4 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรินทร์ คชเชนทร์ (2564) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ นิลลาภานนท์ (2561) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเขมม มหิงสาเดช (2562) ที่พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.5 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามตัวแปรประเภทของโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่มีประเภทต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ นิลลาภานนท์ (2561) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตามตัวแปรประเภทของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.6 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามตัวแปรสถานที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนพร รัตนสุวรรณ (2564) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตามตัวแปรประเภทของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการตอบข้อเสนอนะ

ข้อเสนอนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย บริหารงานวิชาการ บริหารงานงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป คือ โรงเรียนควรมีการให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้แก่ชุมชน ตลอดจนการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับทราบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา จัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนติดตามการดำเนินงานในการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

สรุป

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ในแต่ละด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป จะผลการปฏิบัติอยู่ในระดับใด จะขึ้นอยู่กับผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มากน้อยแค่ไหน ในส่วนของการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีผู้อำนวยการโรงเรียน ที่มีเพศ วิชยฐานะ และถิ่นที่อยู่อาศัยต่างกัน ได้ข้อสรุปว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน ขนาดของโรงเรียน ประเภทของโรงเรียนที่ต่างกัน มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน และโรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งต่างกัน มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน คือ โรงเรียนควรมีการให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ แก่ชุมชน ตลอดจนการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับทราบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา จัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนเพื่อสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนติดตามการดำเนินงานในการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้มากยิ่งขึ้น ที่สำคัญควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา การดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้างวัสดุอุปกรณ์ ต่าง ๆ ในสถานศึกษา และการจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงานเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา

1.2 การบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้างวัสดุ

อุปกรณ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษา

1.3 การบริหารงานบุคคล โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการสรรหา บรรจุแต่งตั้ง การย้าย

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.4 การบริหารทั่วไป โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอื่น เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและ การจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กอบกุล การครคิด. (2561). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

กอพร ต่อวัฒนกิจกุล. (2560). *การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

เขมม มหิงสาเดช. (2562). *การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- จิรนนท์ หนูผาสุก. (2558). *สภาพการดำเนินงานสัมพันธชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ณรินธร คชเชนทร์. (2564). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้.
- ธิดารัตน์ นิลลาภานนท์. (2561). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิญารัตน์ เกตรัตน์. (2564). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิชาการของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้.
- ปรัชญาภรณ์ โปทา. (2559). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านเขาตะแบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรชัย สุวรรณ. (2555). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนนครบุรี อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา*. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2550). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก, 24 สิงหาคม 2550, หน้า 1-127.
- รัตนพร รัตน์สุวรรณ. (2564). *แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2*. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 6(3), 1-15.
- วันเพ็ญ เจริญจิตต์. (2560). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเมืองพญา 10 (บ้านเกาะล้าน) สังกัดเมืองพญา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุวิมล หงส์วิไล. (2559). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสระบัว อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essential of Physiological Testing*. New York: Harper Collins.
- John, B.W. (1997). *Research in Education*. Boston MA: Allyn and Bacon.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities, *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*, In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.